

همراه با تعدادی از دوستان و همکاران در قالب «انجمن علمی - آموزشی دبیران شیمی»، گرد هم آمده بودیم. در واقع NGO علمی داشتیم و هدفمان بیشتر تلاش برای افزایش سطح علمی خود و همکارانمان در استان بود. انواع راهکارها را بررسی می کردیم تا این که یکی از دوستان پیشنهاد راه اندازی دوره ی آموزش IT را داد. مدتی بود که چند نفری از ما در قالب کمیته ای، تهیه ی قسمت هایی از نشریه ی انجمن شیمی را به عهده گرفته بودیم. «پژوهشکده ی معلم» قول همکاری داد و قرار شد به صورت آزمایشی دوره ی اول را دست جمعی اداره کنیم.

پس از حل مسئله ی مکان تشکیل کلاس و امکانات لازم، مهم ترین مطلب محتوای آموزشی بود. سطح اطلاعات شرکت کنندگان در زمینه ی کار با رایانه، بسیار متنوع بود. در جمع ما، از دبیرانی با ۸-۷ سال سابقه ی کار تا پیشکسوتانی که چند سالی بود بازنشسته شده بودند، ولی هم چنان عاشقانه به یادگیری ابراز علاقه می کردند، حضور داشتند. چند نفری دوره ی ICDL را به طور کامل گذرانده بودند و تا حدودی هم با مباحث فناوری اطلاعات آشنا بودند. چند نفری هم با رایانه آشنایی بسیار کمی داشتند.

هدف ما بیشتر ایجاد علاقه و افزایش اطلاعات دبیران از کاربردهای IT در آموزش بود. می خواستیم ذهنیتی کلی از کاربرد رایانه و اینترنت در امر آموزش به آن ها بدهیم. به خودمان گفتیم، اگر در آخر دوره بتوانیم آن ها را متقاعد کنیم که این ابزار واقعاً در آموزش مفید است، کار مهمی کرده ایم. حال اگر آن ها را به استفاده علاقه مند کنیم که واقعاً به هدف خود رسیده ایم. در نهایت محتوای آموزشی به ترتیب زیر تعریف شد:

۱. آموزش ساخت صندوق پست الکترونیکی و نحوه ی کار با آن شامل: فرستادن

انجمن شیمی و کارگاه IT

پست الکترونیکی به صورت ساده، پیوست^(۱) کردن فایل، reply کردن و forward کردن.
۲. آموزش کار با نرم افزار COOL3D، شامل: آشنایی کلی با امکانات این نرم افزار، ساخت انیمیشن های ساده مثل حرکت مولکول های گازی و تعیین سرعت، جهت و مسیر حرکت آن ها.

۳. آموزش فرمول نویسی در واژه پرداز word، تایپ سؤالات امتحانی همراه با معادلات ریاضی، و نوشتن واکنش های شیمیایی.

۴. آموزش ساخت وبلاگ و مدیریت آن، شامل: تنظیمات قالب، قرار دادن عکس، پیوند و...

۵. Auto Run سازی.

۶. اصول جست و جو در اینترنت و معرفی سایت های آموزشی مفید در زمینه ی شیمی و علوم پایه.

۷. آشنایی با نرم افزار «Net support school».

حال که سرفصل ها روشن شده بودند، باید به تولید محتوای آموزشی و مدیریت کلاس می پرداختیم. شعار ما این بود که IT ابزار بسیار مفیدی در افزایش تعامل بین معلم و دانش آموزان است. هم چنین معلم را در اداره ی کلاس های فعال به میزان زیادی یاری می کند. بنابراین اصلاً صحیح نیست که کلاسمان را به روش سنتی اداره کنیم. به همین جهت تصمیم گرفتیم، برای اداره ی کلاس از نرم افزار Net support school استفاده کنیم.

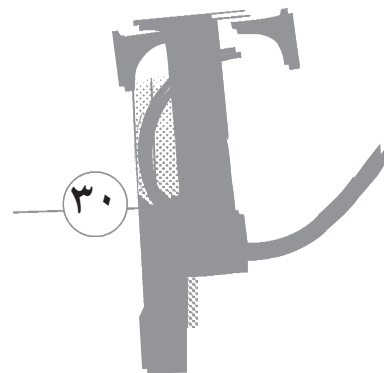
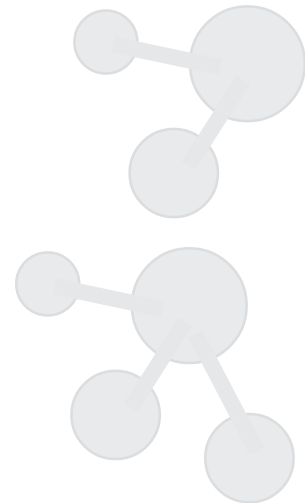
بماند که چه قدر وقت و انرژی گذاشتیم تا خودمان با این نرم افزار آشنایی نسبی پیدا کنیم. چون برای کار با آن لازم بود، حداقل دو یا سه رایانه را به صورت شبکه در اختیار داشته باشیم که این کار در خانه امکان پذیر نبود. مرکزی که قرار بود از آن استفاده کنیم، در واقع مرکز اینترنت پژوهشکده ی معلم بود، با حدود ۱۵ دستگاه رایانه که معمولاً تعدادی از دانشجویان و معلمان در آن محل مشغول استفاده از آن ها بودند. پس از چندین و چند بار رفت و آمد، بالاخره توانستیم از این نرم افزار که کم کم برایمان رویایی دست نیافتنی شده بود، استفاده کنیم. ولی واقعاً عجب امکانات فوق العاده ای دارد؛ هر امکانی که شما تصور کنید و آرزو داشته باشید که برای کنترل کلاستان داشته باشید، در آن وجود دارد!

اجازه دهید برخی از امکانات این نرم افزار را برایتان بشمارم:

- می تواند صفحه ی نمایش (مانیتور) استاد را روی صفحه ی نمایش دانشجویان نشان داد.
- می توان روی نحوه ی عملکرد دانش آموز در روند آموزش نظارت کامل داشت.
- می توان دست رسی دانش آموزان را به تمامی برنامه ها کنترل کرد.
- می توان فایل های مورد نیاز را به دانش آموزان انتقال داد.
- می توان کنترل نمایش را به دانش آموز خاصی سپرد. به عبارت دیگر، بین دانش آموزان تعامل برقرار کرد. هم چنین با این نرم افزار قابلیت دست رسی دانش آموزان را به صفحات وب کنترل کرد.
- سرانجام یکی از جذابیت های این برنامه، امکان برگزاری آزمون با امکانات بسیار گسترده است.

البته ماجرای ما و Net support school به همین جا ختم نشد. هر جلسه تعدادی از رایانه ها از شبکه خارج می شدند و مشکلات سخت افزاری و نرم افزاری متنوع دیگری که بماند. و اما برگردیم به تولید محتوا. برنامه این بود که هر یک از ما عهده دار ارائه ی موضوعی شود و دو نفر دیگر فقط او را یاری کنند. بنابراین تصمیم گرفتیم، هر کدام مبحث خود را به فیلم آموزشی تبدیل کنیم. پیشنهاد یکی از دوستان کار با نرم افزار snagit بود. کارمان را شروع کردیم. قرار بود مباحث مربوط به اینترنت، مانند کار با پست الکترونیکی، وبلاگ و search را من ارائه کنم.

کار با snagit راحت بود، ولی کیفیت خوبی نداشت. تصمیم گرفتیم، از «movie maker» خود ویندوز استفاده کنیم. با قدری جست و جو، دو سه نرم افزار دیگر هم در اینترنت پیدا کردم و در نهایت به پیشنهاد یکی از دوستان سراغ «camtasia studio»

دفتر انتشارات کمک آموزشی

آشنایی با مجله های رشد

مجله های رشد توسط دفتر انتشارات کمک آموزشی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش تهیه و منتشر می شوند:

مجلات دانش آموزی (به صورت ماه نامه و ۸ شماره در هر سال تحصیلی منتشر می شوند)

- ➔ **رشد کودک** (برای دانش آموزان آمادگی و پایه ی اول دوره ی ابتدایی)
- ➔ **رشد نوآموز** (برای دانش آموزان پایه های دوم و سوم دوره ی ابتدایی)
- ➔ **رشد دانش آموز** (برای دانش آموزان پایه های چهارم و پنجم دوره ی ابتدایی)
- ➔ **رشد نوجوان** (برای دانش آموزان دوره ی راهنمایی تحصیلی).
- ➔ **رشد جوان** (برای دانش آموزان دوره ی متوسطه).

مجلات عمومی (به صورت ماه نامه و ۸ شماره در هر سال تحصیلی منتشر می شوند)

- ➔ **رشد آموزش ابتدایی، رشد آموزش راهنمایی تحصیلی، رشد تکنولوژی آموزشی، رشد مدرسه فردا، رشد مدیریت مدرسه رشد معلم**

مجلات تخصصی (به صورت فصل نامه و ۴ شماره در سال منتشر می شوند)

- ➔ **رشد برهان راهنمایی (مجله ریاضی برای دانش آموزان دوره ی راهنمایی تحصیلی)، رشد برهان متوسطه (مجله ریاضی برای دانش آموزان دوره ی متوسطه)، رشد آموزش قرآن، رشد آموزش معارف اسلامی، رشد آموزش زبان و ادب فارسی، رشد آموزش هنر، رشد مشاور مدرسه، رشد آموزش تربیت بدنی، رشد آموزش علوم اجتماعی، رشد آموزش تاریخ، رشد آموزش جغرافیا، رشد آموزش زبان، رشد آموزش ریاضی، رشد آموزش فیزیک، رشد آموزش شیمی، رشد آموزش زیست شناسی، رشد آموزش زمین شناسی، رشد آموزش فنی و حرفه ای**

مجلات رشد عمومی و تخصصی برای آموزگاران، معلمان، مدیران و کادر اجرایی مدارس، دانشجویان مراکز تربیت معلم و رشته های دبیری دانشگاه ها و کارشناسان تعلیم و تربیت تهیه و منتشر می شوند.

- ◆ نشانی: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش - پلاک ۲۶۸ - دفتر انتشارات کمک آموزشی
- ◆ تلفن و نمابر ۸۸۸۳۹۱۸۶

رشم . این یکی ، قابلیت های بیشتری برای ترکیب فیلم ها و ویرایش آن ها داشت . کیفیت تصویر نیز خیلی بالاتر بود و کار کردن با آن نیز راحت تر .

نکته ی دیگری که بعداً در کلاس متوجه شدم این بود که سرعت نمایش فیلم های آموزشی روی رایانه ی شخصی بسیار بیشتر از حالت نمایش روی رایانه های شبکه شده و نمایش با استفاده از net support است . احتمالاً میزان کند شدن نمایش بی ارتباط با نحوه ی شبکه شدن سیستم ها نیز نبود . به هر حال ، جلسه ی پایانی که با استفاده از نرم افزار Net support school ، ارزش یابی پایانی برگزار شد ، واقعاً لذت بخش بود .^(۲) فکرش را بکنید ، بلافاصله پس از پایان وقت امتحان ، روی صفحه ی نمایش همه ی شرکت کنندگان ، نتایج امتحانشان نقش بسته بود و همگی می توانستند ، پاسخ صحیح سؤالاتی را که نادرست جواب داده بودند ، ببینند . این یعنی رها شدن معلم از سخت ترین کارها ؛ یعنی تصحیح اوراق !!

در پایان ، از همکارانی که در جلسات شرکت کرده بودند ، خواستیم فرم نظرخواهی تنظیم شده را تکمیل کنند . پس از بررسی و جمع بندی نظرات همکاران ، نتیجه این بود که دانستن این اطلاعات برای همه ی معلمان یک ضرورت است و با استفاده از این اطلاعات می توان بعضی از مباحث علمی را مفهومی تر و برخی دیگر را جذاب تر تدریس کرد .

پاسخ های تشریحی و متنوع همکاران به این سؤال ما نیز جالب بود : « آیا امکان استفاده از ابزار ICT در مدرسه ی شما مهیاست ؟ در این صورت تصمیم دارید از کدام یک از ابزارهای ICT در کلاس درستان استفاده کنید ؟ »

- ۱ . امکان دست رسی به تعداد زیادی رایانه در کلاس وجود ندارد . بنابراین استفاده نمی کنم (۵۰ درصد) .
- ۲ . در صورت وجود امکانات ، از انتقال اطلاعات از طریق پست الکترونیکی استفاده می کنم (۲۰ درصد) .
- ۳ . کارگاه رایانه در بیشتر دبیرستان های شیراز وجود دارد و این کار قابل اجراء است (۱۰ درصد) .

۴ . امکان استفاده از Net support school فراهم نیست ، ولی من تصمیم دارم از سایر امکانات ، از جمله انیمیشن و وبلاگ استفاده کنم (۱۰ درصد) .

۵ . اگر خود من مهارت لازم را داشته باشم ، شاید بتوانم با امکانات محدود مدرسه ، از بعضی از این ابزار استفاده کنم ، ولی متأسفانه اطلاعات نرم افزاری و سخت افزاری ام ناچیز است (۱۰ درصد) .

ضمناً ، همکاران زمان اختصاص داده شده به این دوره را کوتاه و ناکافی می دانستند (۹۰ درصد) .

با توجه به این که فرم نظرخواهی ما گزینه ای نبود و فقط به صورت سؤال و جواب بود ، از آن ها خواهم کردیم که بدون هیچ تعارفی نظر واقعی خود را بنویسند . پاسخ آن ها و درصدهای پاسخ گویی به نحوه ی استفاده ی آن ها از ابزار ، جالب بود . از آن جا که تقریباً همه ی معلمان شرکت کننده در دوره ، در مدارس نسبتاً خوب و پر امکانات شهر شیراز تدریس می کردند ، پاسخ آن ها تأییدی بر این مطلب بود که کمبود مدارس مملکت ما فقط امکانات نیست ، بلکه باید نحوه ی نگاه و تفکر معلمان را تغییر داد . این کاری بس بزرگ تر از تجهیز سخت افزاری مدارس است .

زیرنویس

1. attachment

۲ . زمان آموزش ، پنج جلسه ی دو ساعته و یک جلسه امتحان بود .

